

1686 — 87

1173

1686-87

1173

ՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ
ՊԱՐԶ ՔԱՐՈՋՆԵՐ

Ա. ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

“Որ գործէ զերկիր,
լցցի հացիս, եւ որ եր-
բայ զհետ ղաւարհու-
րեան, լցցի աղբասու-
րեամբ :,,

(ԱՌԱԿ ԻԸ, 19)

Գ Ր Ե Յ

ՂԵՒՈՆԴ ՎԱՐԴ. ԴՈՒՐԵԱՆ

1909

ՏՊԱՐԱՆ ԵՒ ԳՐԱՏՈՒՆ

Յ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ

Սուլթան Հանլար, Մոկր Թաշ

Կ. ՊՈԼԻՍ

ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ
ՊԱՐԶ ՔԱՐՈԶՆԵՐ

— օօօօ —

Ա. ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆ

“Ու գործէ զեւկիր՝
լցցի հացիւ, եւ որ եւ-
րայ զիեք դասարկու-
րեան, լցցի աղփատու-
րեամբ :,,

(ԱՌԱՎ ԻԸ. 19)



ՏՊԱՐԱՆ ԵՒ ԳՐԱՏՈՒՆ

Յ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ

Սուրբան Հատմամ, Մոլա Թաշ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1686

ՊԱՐԶ ՔԱՐՈԶՆԵՐ

ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

«Ուր գործէ զեւկիր»
1991 ի հացի», եւ ուր եւ-
րայ զհետ դասարկու-
րեան, 1991 ի աղբահա-
րեամբ : , ,

(ՍՌԱԿ ԻԸ. 19)

ԱՇԽԱՏՈՒԹԵԱՆ ԾԱԳՈՒՄԸ

Մեր նախաձեռնողը իրենց պատուիրա-
նազանցութեան համար երբ արտաքսուե-
ցան Եգիպտական դրախտէն , պատիժ մը
տրուեցաւ , աշխատողքիւնը : Ասիկա մեծ
և առաջին պատիժն էր , ուրկէ բարիք և
օրհնութիւն պիտի ծնէր և մարդուն կա-
տարելութիւնն անոր մէջ պիտի կայանար .
թէեւ փափկութեան դրախտին մէջ Ազատ

«գործէր զերկիր», բայց այս աշխատութիւն պարտաւորիչ չէր. մարդուն անհնազանդութեան համար Աստուծոյ տուած պատիժը, որ քրտինքով հացը ճարելուն մէջ կ'կայանար, մարդուն կեանքը բեղմնաւորող և ուժաւորող անհրաժեշտ պէտքը պիտի դառնար :

Սակայն դարերու ժամանակամիջոցին մէջ աշխատութիւնը տաժանելի բեռ նկատուեցաւ և իբրեւ արհամարհելի գործ և անպատիւ բան մը գերիներուն յատկացուեցաւ: Ընդհակառակն Քրիստոնէութեամբ ի լուր աշխարհի հաշակուեցաւ թէ աշխատութիւնը մարդուն ազատութիւն իսկ է և ասոր համար յատուկ օրէնքներով յարգուեցաւ աշխատութիւնն և ի գործ գրուեցաւ ամէնուն համար: Քրիստոնէութեամբ աշխատութեան իսկութիւն ու անհրաժեշտութիւնը ճանչցուեցաւ և ցոյց տրուցաւ աշխարհի թէ մարդը նախկին ստրկութենէն ազատութեան առաջնորդող և կատարելութեան մօտեցնող միջոցն ու պայմանն աշխատութիւնն է:

Թէև մարդ երկրի վրայ աշխատութեամբ չի կրնար վերադառնալ նախկին դրախտը, որուն մուտքն արգիլուած էր Ս. Գրքի բացատրութեամբ՝ Սերովէններու հրեղէն սուրբով, բայց կրնայ երկիրը դժբախտի փոխել և իր կեանքն առաքինական բնել: Ուր աշխատութիւն կայ՝ հոն առաքինական կեանք կայ, հոն կեանքը բեղմնաւորող և ուժաւորող գորութիւնը կայ:

ՏԻԵՋԵՐՔԻ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Մարդէն դուրս համայն Տիեզերք մշտնջենական աշխատութեան մէջ է իր ամբողջութեամբը. ու ամէն ինչ կը շարժի, կ'եռայ, կը մղուի, կը ձգի, կը փոխուի երկրի ընդերաց մէջ շարժում կայ. հանքերու հիւլէները կը շարժին, զիրար կը քաշեն, զիրար կը վանեն: Բոյսերն ալ աշխատութեան մէջ են. կը ծլին կը հասունանան, կը ծաղկին կը պտղաւորին: Տիեզերքի անշարժութիւնը մահ է. Տիեզերքն իր ամբողջութեան մէջ ուրիշ բան չէ, բա-

եթէ աշխատութիւնն և հետեւաբար կեանք:
Երբ ուշագորութիւնն ընենք կենդանա-
կան արարածներուն, հոն ևս առաւել պի-
տի տեսնենք գործունէութիւնն. թուունն
իր բոյնը կը շինէ, կը սնուցանէ իր ձա-
գուկները, որսորդէն և ցանցէն միշտ կ'ըզ-
գուշանայ. ամէն հնարքներ կը մտածէ
կարծես իր գոյութիւնը պահպանելու հա-
մար. անդին մեղուն հրաշալի ճարտարու-
թեամբ կը պատրաստէ իր բեթակը. ե-
րամ երամ մեղուններ կ'երթան ծաղկաւէտ
հովիտներ կը շրջին՝ մեղրի հիւթը ժողե-
լու և իրենց պաշարն ապահովելու համար:
Ասդին սարդը հիանալի գործունէութեամբ
կարծես երկրաչափական գրութիւնով կ'ու-
տայնանկէ իր տորգերը. իր ռատայնին ա-
մէն մէկ թելերն համաչափութեամբ իրա-
րու կ'աղուցէ. իր նալատակն ուրիշ բան չէ
բայց եթէ ապահովել իր կեանքը, սնունդ
գտնել, որսալ: Վարը՝ հողին վրայ ուրիշ
խիտ փոքրիկ միջատներ, անհամար ան-
թիւ մըլուններ, կ'աշխատին նրբանցքներ
բանալու և կը հայթայթեն իրենց ձմրան

պաշարը. մըլունին աշխատութիւնն այն-
քան սքանչացումը շարժած է իմաստու-
նին որ ծոյլերուն ուղղելով իր խօսքը,
կ'ըսէ իմաստունը. «Ո՛վ ծոյր, մըջիւնիկ
գնա՛, ակո՛ր ճամբաները տե՛ս եւ իմաս-
տուն եղի՛ր:»

ՄԱՐԴՈՒՆ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Մարդն ալ իբրեւ իշխան արարածնե-
րուն, աշխատութեան մեծ օրէնքին են-
թակայ ըլլալով՝ կը գործէ, կ'աշխատի,
բայց ոչ անշուշտ արարածի կամ անբան
էակներու պէս. անոնք կ'աշխատին անգի-
տակցաբար, մարդը կ'աշխատի կամքով,
յօժարութեամբ և գիտակցութեամբ: Մար-
դն աշխատելու է ոչ թէ իր հացը ձարե-
լու և իր օրապահիկն հայթայթելու նպա-
տակաւ միայն, այլ աշխատելու է, վասն
զի աշխատութիւնն է որ կեանքը բարոյա-
կան բարձրութեան և ֆիզիքական առող-
ջութեան մէջ կ'պահէ. աշխատելու է,
վասն զի Աստուծոյ տուած սկզբնական

չնորհները միայն աշխատասէր և ճարտար
ձեռքերու մէջ կրնան բազմապատկուիլ :

ՄԱՐԴՈՒՆ ԵՒ ԱՐԱՐԱՇՈՅ ԱՇԽԱՏՈՒ-
ԹԵԱՆ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Տարուինեան դպրոց մը կայ այսօր ,
ինչպէս ասկէց առաջ ալ կար , որ կը ջա-
նայ ցոյց տալ թէ մարդոց և կենդանեաց
մէջ շատ մեծ տարբերութիւն չկայ . այս
տարօրինակ վարդապետութիւնը կելտո-
սի (*) օրէն սկսաւ , բայց ի՞նչպէս բազ-
մատուութեան եզր կրնայ ըլլալ , երբ մին
աշխատութեամբ կը յառաջդիմէ իր ձիր-
քերովը , միւսը կը մնայ հոն՝ ուր որ էր .
կենդանեաց մէջ չէ երեւցած երբեք մին-
չև այսօր ո և է նշան յառաջդիմութեան .
կենդանեաց այն տեսակներն որոնք կը

(*) — Լատին իմաստասէր Բ. դարուն.
ձանօթ է Քրիստոնէութեան դէմ յարձա-
կողական անուանի դրածներովը , որ կ'ե-
տեին Որոգիւնէսի պատասխանադրոյն մէջ :

յիշատակուին իբր աշխատող , ժրաջան
կենդանիներ , որպէս յիշեցինք , մեղուն ,
սարգն և մըջլւնը , երբէք իրենց սովո-
րութիւններու մէջ փոփոխութեան նշան
մը ցոյց չեն տուած . ասոնք չեն կրնար
իրենց ունեցածն աւելցնել , զարգացնել ,
բազմապատկել : Մարդն է միայն որ կը
մեծցնէ և կը բազմապատկէ ինչ որ ըն-
դունած է Աստուծոյ :

ԱՇԽԱՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՐԻՔՆԵՐԸ

Մեր բարոյական , մտաւորական և
ֆիզիքական կեանքի զարգացումն ուրեմն
կը պարտինք աշխատութեան . գիտնանք
թէ սնանելու , հագուելու , բնակելու ,
և հողին լուսաւորելու և կեանքը բարո-
յական բարձրութեան հասցնելու և սրբ-
տին գերազանց միտքարութիւնն հայթայ-
թելու համար , մարդ աշխատութեան , և
միայն աշխատութեան պէտք ունի : Աշ-
խատութիւնն է որ մարդը բարձր և վը-
սեմ կը պահէ , աշխատութիւնն է որ կար-
թընցնէ մարդուն ամէն մէկ քայլափոխէն

իր ներսի դին քնացող զօրութիւն մը և արմատախիլ կ'ընէ մոլութիւն մը : Աշխատութիւնն է որ կ'իրագործէ մեր երջանկութիւնը . ինչու որ ճշմարիտ աշխատութեան հետ զուգորդ կ'ընթանայ համբերութիւնը , յարատեւութիւնը , արիւթիւնը և կորովը , որոնք առիթներ են երջանկութեան իրագործման : Առանց աշխատութեան , մարդկային ազգը խեղճ ու թշուառ պիտի ըլլար , եթէ նոյն խիլ մարդիկ գրուած ըլլային մեծահարուստ և ճոխ աշխարհի մը մէջ ուր չմտածուէր թէ ի՞նչ պիտի ուտուի կամ պիտի խմուի և կամ պիտի հագնուի . որոշ գիտնանք թէ պիտի կորսուէր ոչնչանաւ մարդկութիւնը : Եթէ ըլլայինք աշխարհի մը մէջ ուր պէտք չըլլար զօրութիւն , աշխատութիւն , արիւթիւն , կորովամտութիւն և հանճար , եթէ ըլլայինք աշխարհի մը մէջ ուր գոյութիւն չունենար կեանքի պայքարը , տառապանքը , մահը , այդ աշխարհը մեղ թշուառութեան և խեղճութեան պիտի մատնէր , և ի՞նչ կ'ըսեմ , մարդկային

մերունդը տխեղծ և արհամարհելի պիտի ըլլար և մեռելութիւն պիտի տիրէր ամէն կողմ :

Աշխատութիւնը ծնուցիչն է ուրախութեան . բան մը որ աշխատութեամբ յառաջ բերուած է , մեծ ուրախութիւն կ'առթէ . ամէն աշխատաւորն իր աշխատութիւններ երբ ի գլուխ կը հանէ , հպարտութիւն , բերկրութիւն և հրճուանք կըզգայ :

ԾՈՅԼԻՆ ՎԻՃԱԿԸ

Մինչդեռ անշարժութիւնը , ծուլութիւնը ծնունդ կուտան մեր տկարութեան , տխրութեան , ապերջանկութեան և վատառողջութեան : Այն որ կը հեռանայ աշխատութենէն , անխուսափելիօրէն կը մօտենայ մոլութեան և դժբախտութեան . այն որ կը խուսափի աշխատութենէն և այս ընդարձակ աշխարհի մէջ վայր կը փրնտուէ հաճոյքի և հեշտութեան , հանգստութեան և անշարժութեան , չի զգար և

չի գիտեր թէ այդ կերպով փութացուցած կ'ըլլայ իր մահը : Ուր անշարժութիւն կայ , հոն մահ կայ : Երջանկութիւնը փափաքելով և յուսալով չէ կարելի մեզ մօտեցնել . երջանկութիւնը մեր ձեռքն է , երբ գիտենք յարատեւութեամբ աշխատիլ : Քանիներ կան որոնք առանց աշխատութեան նուիրած ըլլալու ինքզինքնին , երջանիկ ապրելու յոյսերով կ'օրօրուին . այսպիսիք կը վտանգեն իրենց անձն և կը մեռնին անօթութեամբ :

ԾՈՒԼՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ

Աշխատութենէ փախուստ տուողներն ընդհանրապէս չարիք միայն գործել զիտեն . մինչդեռ աշխատութիւնն է որ մեզ հետու կը պահէ ձանձրոյթէն և մոլութենէն , որոնք չարիքներ են մեր կեանքին : Ծոյլերու կեանքը ժանդոտած բանալիին կ'նմանի , կամ նման է այն լճացած ջուին որ կը նեխի և կ'ապականի . այսպիսի

եաց համար կեանքը ծանրագոյն և անտանելի բեռ մ'է :

Ծուլութիւնն աղքատութեան աղբիւրն է . մարդ երբ չի գիտեր աշխատութեան ինչ ըլլալը , կարօտութեան և թշուառութեան կը մատնուի , փութացնելով իր անկումն ու կործանումը : Աղքատութեան մեծագոյն պատճառը ծուլութիւնն է . եթէ քննենք աղքատաց անցեալ կեանքին մահաբամանութիւնները , պիտի տեսնենք թէ մեծաւ մասամբ իրենց թշուառ ու կարօտ վիճակը հետեւանքն է ծուլութեան :

Շատեր աշխատութեամբ իրենց զիրքը չինելէ և վիճակը բարւոքելէ յետոյ , ծուլութեան բազուկներուն մէջ հանգստութիւն և վայելք կ'փնտռեն : Այսպիսիք պէտք է լաւ գիտնան թէ իրենց մահը փութացուցած կ'ըլլան , վասն զի դատարկութեան մէջ է որ երեւան կուգան չյուսացուած տգեղ և եպերելի հետեւանքներ : Հարստութեան և հանճարի վստահելով չաշխատող մարդիկ հետզհետէ կը փճացնեն

իրենց հարատու թիւնն և կ'ըթացնեն իրենց խմաստու թիւնը:

Ուրեմն, ո՛վ հաւատացեալ, սիրէ աշխատութիւնը, և ժիր գործող եղիր. քու դառն քրտինքդ թափէ՛, հոգ չէ: Երկնաւոր Հայրը պիտի օրհնէ քու աշխատութիւնդ և պիտի բեղմնաւորէ, և միտքդ պահէ Սողոմոնի սա յոյժ օգտակար խրատը. «Որ գործէ զերկիր, լցցի հացիւ, եւ որ երթայ զհետ դատարկութեան, լցցի աղքատութեամբ»:



ՄԻ Հայագիտական գրադարան



MAL001276

ՄԻ Հայագիտական գրադարան



MAL001275

